

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po poštli prejeman za avstro-ogrsko dežele za vse leta 26 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse sto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pon, plača za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopis naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljenstvo pa v pritličju. — Upravljenstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Borniranost in zelotizem ljubljanskega škofa in klerikalne stranke.

V svojem velikem fanatizmu je posegel škof kako, tako daleč. Povedali smo, da je v pastirskem pismu napadel poleg vseh slovenskih listov (izvzemši „Slovenca“ in „Domoljuba“) žensko izobraževalno društvo v Ljubljani, „Sokola“, gasilna društva in napredne akademike. Zadnjo nedeljo pa je v svojem pastirskem listu napadel sploh vse, kar ne služi klerikalizmu. Čitali „Narod“ in druge napredne liste je pod „smrtnim grehom“ že dolgo „prepovedano“, novi grehi so zepet: ako kdo „napravi predavanje in ga ljudje pridejo poslušat.“ To je škof brez ovinkov povedal sedaj. On noče, da bi se ljudstvo izobrazilo, ampak hoče imeti ljudi, ki verujejo v coprnice, zagovarjanje more, vedomce, večje itd. Tako zabito ljudstvo ima potem seveda vero v nezmotljivost duhovnikov in škofa. V svojem pastirskem listu imenuje škof predavanja „zapeljavanja od Boga“ itd.

Čudno se bode slišalo tistim, ki prirejajo po katoliških društvi predavanja. Kaj poreče k temu kanonik Sušnik, ki je imel že predavanja o zvezdah in drugih takih predmetih, ki zapeljujejo ljudstvo od Boga. Kjer so ljudje, ki imajo čut za izobrazbo in omiko slovenskega ljudstva, so bili ogorčeni nad škofom, ki svojo škofovo avtoriteteto tako zlorablja in ljudem prepoveduje pod smrtnim grehom se udeleževati zborovanj in predavanj. To je zelotizem najnavadnejšega kalibra in le čudno se nam zdi, da cerkveni knezi nima toliko katoliške sramežljivosti, da bi vsaj napram predavanjem, kakor se vrše v mnogih krajih, imel toliko ozira, da bi svojih srednjeveških nazorov ne dal čitat raz pričnic.

Posebno omenja škof, „da visoko-šole prirejajo predavanja, ki so nasprotuveri.“ V želodcu mu je ostalo predavanje Pavla Grošlja. Razumemo, da klerikalcem, posebno škofu ni všeč

naziranje mlajših in tudi starejših akademikov in drugih izobražencev. In, ker so nekateri začeli napravljati razna predavanja, se boji škof, da bi ljudstvo ne izvedelo preveč. Po štenega boja v znanstvu se klerikalci bojejo.

„Slovenec“ jim je že več lepih člankov o klerikalizmu pomolil pod nos, toda še nobenega se niso upali stvarno zavrniti. Klerikalci varujejo ljudstvo pred modernim naziranjem in pravo izobrazbo z dvojnim orožjem. Najprej skušajo osmešiti vsako napredno idejo, potem pa prepovedo ljudstvu pod smrtnim grehom čitati in verjeti. „Slovenec“ ni dosedaj še nobenega članka v „Narodu“ ovrgel s protidokazi. Kakor ognjeni bič so mu sekali po plečih razni protiklerikalni članki. Obljubil je sicer odgovarjati, toda še do danes je stal odgovor dolžan. Ravnotako je na predavanja v „Mestnem domu“ odgovarjal s samimi zabavljicami in norčijami, prav po pavlihovsko. Ko bi bilo naše ljudstvo tako izobraženo, kakor ni in bi čitalo naše napredno časopisje in hodilo predavanjem akademičnih in drugih izobražencev, bi se škofu kmalu izmazale vse ovčice iz hleva. Ostal bi kmalu s svojimi duhovniki po cerkvah, in le kaka šklemfa srednjeveške mere bi bodila poslušat škofove pastirske liste. Škof sploh napenja prav zelo svojo struno. Pazi naj, da ne bode počila prezgodaj. Mi mu budem potem zgodli o počeni struni tako pesem, ki mu bode šla še manj v glavo, kakor predavanja naprednjakov. Škof naj se za svoje duhovne briga, da bodo živeli bolj po božjih zapovedih. Plače naj tako uredi, da ne bodo imeli nekateri župnika po 10.000 do 15.000 K dohodkov. Iz župnišč naj spodi tiste kuharice, ki delajo vsem župljanom pohujšanje. On in duhovščina naj pusti ljudi ob smrtni uri in naj ne škodujejo sorodnikom pri zapuščinah. Tiste Šlambergerjeve naslednike naj prime v uzdo itd.!

To je poklic duhovnega pastirja, ne pa sama politika in volitve. Malo več ljubezni naj zasije iz pastirskih listov in ne samo

oznanjevanje sovraštva. Vera v resnico in pravico naj priganjata škofo, ne pa vera v pogubljenje in sramotenje svojih bližnjih. Ako ne bode prenehali škof s svojimi naravnost borniranimi in hujškajočimi pastirskimi listi, započeli bomo drugo akcijo, dasi neradi, a toliko gotoveje, kolikor bolj bode škof nevedno ljudsko maso fanatiziral proti izobraženim ljudem. Vsaka stvar ima svoj konec, tudi naša potprežljivost bo prekipela in potem naj si pripše škof samemu sebi vse nasledke.

Gorenjski.

Vojna na Daljnem Vzoku. Rusko umikanje se je izvršilo v polnem redu.

Echo de Paris poroča iz Pariza: V generalnem štabu se smatra kriza kot premagana. Obrambna in odporna moč vse armade se je zopet obnovila.

Dognalo se je, da prodira po kitajskem ozemlju močna japonska kolona, obstoječa iz pehote in konjenice. Dve drugi japonski koloni prodrijez z zapada preti železniški žagi. Prvi vojni teh kolon se nahajajo pri Majsi. General Linevič je sporočil, da je vse potrebno odredil, da ustavi nadaljnjo prodiranje japonske armade. Vsi sovražnikovi poskusi, odrezati posamne dele ruske armade od baze, so se ponesrečili. Vkljub neizrednim naporom zadnjih dni se je Rusom povodilo posrečilo, uspešno zavirati japonsko prodiranje.

Iz Tielina se je raska armada umaknila prostovoljno, ker je bila nevarnost, da bi sovražnik obšel ruske pozicije.

Izgube še niso natanko dognane, toliko pa je gotovo, da ne presegajo 90.000 mož, vstevši tudi one vojake, ki se pogrešajo.

V mesto Kakumbom je vdrla močna četa Hunguzov in plenila. Neki ruski oddelki jo je napadel in pregnal iz mesta.

Ruska armada se umika proti severu v polnem redu. Močan zadnji vojni ruske armade je v neprestani dotočki s sovražnikom. Energijski Japonci v zasedovanju je zadnje dni močno ponehala.

It Harbina proti jugu poslanji voji so se nahajali v močnih obrambnih pozicijah med Čandšunom in Knajdesinom, 220 vrt južno od Harbina.

General Linevič se je odločil za trdrovratno obrambo teh pozicij, ker so velike strategične važnosti in ker se z njih lahko obvlada vsa rodotvita okolica Kirina.

Sprednji voji ruske glavne armade so že dospeli na pozicije pri Čandšunu.

Umikanje ruske armade se je izvršilo v najlepšem redu.

Rusi se umaknejo tudi iz Harbina?

New York Herald sejavlja iz Harbina: Ni malo se ne more domoviti, da se rusko vrhovno poveljstvo resno bavi z vprašanjem, da li bi ne kazalo se umakniti tudi iz Harbina. Vse premično državno premoženje, kakor tudi vse zaloge rusko-kitajske banke so se že spravile v Irkutsk.

Ves Harbin je prenapolnjen ranjencev. Panika, ki se je polastila prebivalstva pri prvih poročilih z bojišča, je ponehala popolnoma. Ruska vojna uprava razvija občudovanja vredno, železno energijo. Več radi vohunstva prijetih K-tajcev in Korecev je bilo sredi mesta obešenih. Južno od mesta se grade velikanske utrdbe.

O armadi dohajajo samo ugodne vesti.

Ob cesti Harbin-Kirin pri Kociatenu so bili baje ljudi boji med sprednjo japonsko kolono in med voji generalov Zasuliča in Zarubajeva. Sodi se, da bodo Japonci potrebovali dva meseca, predno dospo do Harbina. Večina tujih vojaških

atašejev in vojnih poročevalcev je že dospela v Harbin.

Kuropatkin.

Kakor smo že poročali, se uradno potrujuje vest, da je Kuropatkin imenovan za poveljnika prve mandžurske armade.

Glede na to poroča »Daily Telegraph«: Neki višji general štabni častnik se je izrazil, da se je izročilo Kuropatkinu poveljstvo prve armade na predlog vojnega ministra Saharova in sicer samo provizorično.

Kuropatkinu se je obenem sporočilo, da mu bo treba pojasniti pred vojnim svetom podrobne okolnosti, ki so povzročile poraz pri Mukdenu.

Generalni štab ima dokaze, da še dosedaj niso Japonezi dobili v svoje roke niti enega težkega topa, kar izpričuje, da je Kuropatkin sam smatral pozicije pri Mukdenu za nevzdržljive.

»Novoje Vremja« poroča iz Hunčulina: Armada se je v veliki žalosti ločila od Kuropatkinsa. Potolažlo jo je šele imenovanje generala Lineviča, ki uživa med njo največjo ljubezen in spoštovanje. Linevič je svoje delovanje pričel s tem, da je zmanjal osebje generalnega štaba in centralne uprave, kar ga je armadi še bolj priljubilo.

Iz Hunčutina pa se brzojavlja z dne 22 t. m.: Kurópatkin je 19. t. m. odpotoval v Harbin, ker je misil, da je armada že izven vsake nevarnosti; ker je pa bil imenovan za poveljnika prve armade, se je danes vrnil na bojišče. Armada mu je predila veliko presrčno ovajco. Kuropatkin je imel kratek nagovor, v katerej je izrazil nado, da si bo armada v kratkem času izvojevala sijajno zmago kot primeren odgovor na dosedanje neuspehe.

Po štiridnevnom odpočitku v Tielinu se je vsa armada zopet spravila v red in odkorakala proti severu.

LISTEK.

Perorisi izza rimskih kulis.

II.

Že teča petintrideseto leto, kar je poglavar rimske cerkve prenehal biti vladar posvetne države. Nekdanje papeževe države ni več, papež ni več suveren in vseled tega je tudi izgubil pravico, podeljevati razne častne naslove, od ikovanja in redove. Z državnopravnega stališča je papež navaden sekulariziran škof in je naravnost smešna anomalija, da mu dopuščajo drugi vladarji, da še vedno podeljuje častne naslove, od ikovanja in redove. Tudi če se upošteva, da se on posvetni državi ni odpovedal, se mu omenjena pravica ne sme priznati, dejanski se mu tudi nikjer ne priznava; v Avstriji je n. pr. več ljudi, katerim je papež podelil grofovstvo, ali zato še niso grofje. Papeževi redovi pa se pripovedajo in to je absolutno nedopustno. Če ima papež pravico podeljevati plemstvo in redove, potem ima to

pravico sploh vsak človek. Seveda, če bi kdo drugi začel na svojo reko deliti redove, bi ga preklicano hitro spravili v blažnico.

Pri budo klerikalnih narodih, med katere spadamo, žal, Slovenci še vedno, obdaja papeževe redove in odlikovanja še vedno nekak nimbus in dobe se ljudje, ki se z velikim ponosom namaškeradijo kot komturji papežkih redov. No, zdaj imamo enkrat klerikalno pričo, ki potrjuje, kar smo že davno vedeli, da je vse to podeljevanje papežkih redov in odlikovanj zgolj kupčija, čisto navaden kšeft in prav nič drugega. Ta priča je strogoklerikalna dunajska »Reichspost«, ki je priobčila dne 4. junija 1904 zanimiv dopis iz Rima, v katerem je rečeno:

»Pred nekaj časom je gotovo časopisje razneslo vest, da namerava Pij X. odpraviti podeljevanje redov in naslovov. Te vesti so brez vase podlage in so najbrž nastale vseled dejstva, da se nameravajo v tej zadevi, kakor v nekaterih drugih zadevah, izvesti neke reforme. Pred vsem pride v poštov reforma podeljevanja papežkih viteških redov. Dosej je te redove do včetega koman-

derskega križca podeljeval samostojno veliki kancelar kardinal Machi. To se hoče spremeniti in Pij X. si hoče pridržati pravice, da osebno pregleda vsak posamezni slučaj. Ravno tako se namerava postopati s podeljevanjem naslova dvornega založnika, založnika apostolskih palac i. t. d. Znano je, da se podeljujejo ta papežka odlikovanja le v najredkejših slučajih iz lastnega nagiba, marveč mora dočink zato prositi, poprej pa se zavezati, da bo plačal precej visoke prisotbine. Navadno se zahteva tudi priporočilo ali vsaj »Nihil obstat« (nobene ovire) lastnega škofa. Te pristojbine, ki značajo večkrat mnogo tisočakov, so eden poglavitnih nagibov, da se vzdržuje sistem papežkih redov in naslovov, ker so za Vatikan vir dohodka, ki se ne smeti zatočiti zato prositi, da bo plačal precej visoke prisotbine. Navadno se zahteva tudi priporočilo ali vsaj »Nihil obstat« (nobene ovire) lastnega škofa. Te pristojbine, ki značajo večkrat mnogo tisočakov, so eden poglavitnih nagibov, da se vzdržuje sistem papežkih redov in naslovov, ker so za Vatikan vir dohodka, ki se ne smeti zatočiti zato prositi, da bo plačal precej visoke prisotbine. Navadno se zahteva tudi priporočilo ali vsaj »Nihil obstat« (nobene ovire) lastnega škofa. Te pristojbine, ki značajo večkrat mnogo tisočakov, so eden poglavitnih nagibov, da se vzdržuje sistem papežkih redov in naslovov, ker so za Vatikan vir dohodka, ki se ne smeti zatočiti zato prositi, da bo plačal precej visoke prisotbine. Navadno se zahteva tudi priporočilo ali vsaj »Nihil obstat« (nobene ovire) lastnega škofa. Te pristojbine, ki značajo večkrat mnogo tisočakov, so eden poglavitnih nagibov, da se vzdržuje sistem papežkih redov in naslovov, ker so za Vatikan vir dohodka, ki se ne smeti zatočiti zato prositi, da bo plačal precej visoke prisotbine. Navadno se zahteva tudi priporočilo ali vsaj »Nihil obstat« (nobene ovire) lastnega škofa. Te pristojbine, ki značajo večkrat mnogo tisočakov, so eden poglavitnih nagibov, da se vzdržuje sistem papežkih redov in naslovov, ker so za Vatikan vir dohodka, ki se ne smeti zatočiti zato prositi, da bo plačal precej visoke prisotbine. Navadno se zahteva tudi priporočilo ali vsaj »Nihil obstat« (nobene ovire) lastnega škofa. Te pristojbine, ki značajo večkrat mnogo tisočakov, so eden poglavitnih nagibov, da se vzdržuje sistem papežkih redov in naslovov, ker so za Vatikan vir dohodka, ki se ne smeti zatočiti zato prositi, da bo plačal precej visoke prisotbine. Navadno se zahteva tudi priporočilo ali vsaj »Nihil obstat« (nobene ovire) lastnega škofa. Te pristojbine, ki značajo večkrat mnogo tisočakov, so eden poglavitnih nagibov, da se vzdržuje sistem papežkih redov in naslovov, ker so za Vatikan vir dohodka, ki se ne smeti zatočiti zato prositi, da bo plačal precej visoke prisotbine. Navadno se zahteva tudi priporočilo ali vsaj »Nihil obstat« (nobene ovire) lastnega škofa. Te pristojbine, ki značajo večkrat mnogo tisočakov, so eden poglavitnih nagibov, da se vzdržuje sistem papežkih redov in naslovov, ker so za Vatikan vir dohodka, ki se ne smeti zatočiti zato prositi, da bo plačal precej visoke prisotbine. Navadno se zahteva tudi priporočilo ali vsaj »Nihil obstat« (nobene ovire) lastnega škofa. Te pristojbine, ki značajo večkrat mnogo tisočakov, so eden poglavitnih nagibov, da se vzdržuje sistem papežkih redov in naslovov, ker so za Vatikan vir dohodka, ki se ne smeti zatočiti zato prositi, da bo plačal precej visoke prisotbine. Navadno se zahteva tudi priporočilo ali vsaj »Nihil obstat« (nobene ovire) lastnega škofa. Te pristojbine, ki značajo večkrat mnogo tisočakov, so eden poglavitnih nagibov, da se vzdržuje sistem papežkih redov in naslovov, ker so za Vatikan vir dohodka, ki se ne smeti zatočiti zato prositi, da bo plačal precej visoke prisotbine. Navadno se zahteva tudi priporočilo ali vsaj »Nihil obstat« (nobene ovire) lastnega škofa. Te pristojbine, ki značajo večkrat mnogo tisočakov, so eden poglavitnih nagibov, da se vzdržuje sistem papežkih redov in naslovov, ker so za Vatikan vir dohodka, ki se ne smeti zatočiti zato

Japonski voji pred rusko armado.

General Linevič brzojavlja z dne 21. t. m.: Včeraj so se pojavili pred našimi sprednjimi stražami prapori japonske konjice, za katerimi je korakala pehota, ki se je ustavila v vasi Mahantaj.

Petrogradsko brzojavna agentura pa poroča iz Hunčulina z dne 22. f. m. ob 11. uri 25. min. dopoldne: Ponoči je bilo mirno ob vsi fronti. Japoci še niso zasedli Kaj-nana.

Dobava orožja za Rusijo na Nemškem.

Kakor poroča »Vorwärts«, je nemška tovarna za orožje in streljivo v Berolini izgotovila za Rusijo veliko množino pušk na stroj. Te puške na stroj so popolnoma slične nemškemu vzoru.

Izdelujejo se pod nadzorstvom nekega ruskega častnika, se opremijo z ruskimi znaki in odpošljajo v Varšavo. Velika množina tega orožja se je že odpisala na Rusko, a ruska vlada je vnovič naročila mnogo orožja, za čigar izgotovitev se dela v tovarni noč in dan.

Iz odsekov.

Dunaj, 22. marca. V proračunskega odseku je posl. baron dr. Elvert priporočil zboljšanje položaja finančnim uradnikom in reformo o napredovanju v službi. — Finančni minister dr. Kozel je odgovarjal, da se je v zadnjih desetih letih število uradnikov pomnožilo za 53.000 oseb, stroški za penzijski etat pa so narasli za 170 milijonov krov; po tej poti ni mogoče več nadaljevati. Da se temu pride v okom, misli minister, da bi bilo treba zmanjšati ali sploh opustiti nepotrebne pisarije ter gotove organizacijske uredbe. — Gleda izpopolnitve telefonskega omrežja je minister izjavil, da se stroški za to ne bodo najeli v posojilu, temuč se poravnajo iz tekočega proračuna, in sicer iz prebitka avstro-ogrskih banke. — Poslanec dr. Steinwender je predlagal, naj bi se napravile vsestranske pozvedbe o zadolženju uradnikov in vladu naj stavi potrebne nasvete. Na številu uradnikov in ne pri njihovih plačah se mora šediti.

— Posl. dr. Derschatta je govoril o zdravljenju dejnih financ ter udarjal, da izdatki dežel naraščajo posebno zategadelj, ker morajo zdrževati ljudsko šolstvo. — Posl. Ročič je obrazložil želje štajerskih Slovencev. — Pododsek železniškega odseka je v današnji seji nadaljeval razpravo o prekoračenih kreditih pri gradnji planinskih železnic. Govorili so dr. Ellenbogen, dr. Sylvester, dr. Tavčar in minister Wittek. — Posl. dr. Tavčar je v svojem govoru izjavil, da je splošno prepričanje, in tudi njegovo, da se železnice skozi Alpe morajo graditi in stroški za to se morsko dovoliti. Ne zdi se mu primerno, da bi tukaj v odseku stavljal vprašanje glede zaupanja, kritikovati hoče le stvarno. Vkljub vsestranskemu pojasnjevanju je bil vtis, da se je začetek gradnje prenagliil ter se je začelo delati brez zadostnih priprav. Kot zastopnik iz juga se boji, da se bodo na jugu države morali za dolga leta odpovedati urešenju železniških projektov, najšibko tudi le krajevnih železnic. Tudi iz državnofinancijskih ozirov je obžalovati prekoračenja, ker bodo imela za posledico povišanje davkov ali tarifov. — Železniški minister Wittek je zagovarjal železniško upravo. — Pododsek obrtnega odseka se je posvetoval danes o reformi glede justičnih oseb in javnih družb, kakor tudi o potrebnem izkazilu usposobljenosti za to.

Dunaj, 22. marca. Z novim zakonom o zvišanju duhovniških dohodkov se vladu zelo mudi, ker predloži zbornici tozadnji zakon že v petkovi seji. Načrt se najbrže brez prvega branja izroči proračunskemu odseku, da se bo obenem z dotednimi poglavji proračuna obravnaval.

Križ na Ogrskem.

Budimpešta, 22. marca. Združena opozicija je svoj usodni sklep takoj naznani grofu Andrássyju, ki je šel ob 1. uri popoldne k cesarju. Skoraj celo uro je poročal vladarju o svojem brezuspešnem pogajanju z opozicijo ter končno odložil svojo misijo, kar je vzel cesar na znanje. Po avdijensi je izjavil grof Andrássy nekemu časnikarju, da se mu vidi položaj skrajno resen, zato izginilo je vsakršno upanje, da bi se položaj razjasnil. Po njegovem mnenju drvi načrt v nedogledne zmešnjave.

Budimpešta, 22. marca. Vsi listi konstatirajo, da se je križa postrila. »Pester Lloyd« piše: »Politično obzorje se čimdalje bolj temni in mračen je pogled v bodočnost skozi vedno višje nakupičene oblake.« — »Ujága« očita opoziciji, posebno še Kossuthu, slepo strast in terorizem ter zaključuje: »Upajmo, da se narodu odpro oči, zato sicer greze deželi velike nevarnosti, za katere so odgovorni teroristični junaki svobode.«

Budimpešta, 22. marca. Opozicijski listi pišejo zelo bojevito ter izjavljajo, da se tudi absolutizma ne boje. Krone naj ne računa na raspad kraljestva. Pri vsakojakih novih volitvah pa bo liberalna stranka popolnoma poražena.

Budimpešta, 22. marca. V današnji seji liberalne stranke se je načnalo, da bo izšla odločitev krone glede križe v začetku prihodnjega tedna. — Govori se, da misli ljudska stranka, ki šteje kakih 30 poslancev, kroni na ljubo odpasti od opozicije.

Položaj v Macedoniji.

Carigrad, 22. marca. V sultanski okolici narašča mečna stranka, ki priganja, naj se sedanjim ugodnim trenotkom, ko ima Rusija preveč posla v Mandžuriji, vendar brž izrabiti ter se pokaže Bolgarski turška moč. Nekoliko skrbim dela le misel, da bi znala Avstro-Ogrska posredovati. Razne priprave, ki jih dela Turška tako prikrito, dajo sklepati, da namešča nekaj reagenta.

Solun, 21. marca. V Peču in okolici so znova izbruhnili albanski nemiri. Arnativi zahtevajo odpravo vseh reform in davkov, pomilovanje svojih voditeljev, ki so zaradi nevarnih zločinov izgnani v Azijo, odstranitev kristjanskih policej in russkih menihov. Bisti se je krvavih dogodkov, ker jim turška vlada pri najboljši volji ne more izpolniti zahteve.

Nemiri na Ruskem.

Petrograd, 22. marca. Iz Kavkaza dohajajo vesti o vedno bolj naraščajočih kmetskih nemirih.

Varšava, 22. marca. Iz Lodža se poroča, da je bilo zadnjih dva dneva arretovanih mnogo zdravnikov in odvetnikov, ki so politično sumljivi.

Odesa, 21. marca. V Baku in okolici še vedno divja anarhija ter so zavrnati umori in ropi nad Armenijo na dnevnem redu. Ruske oblasti se vedeno napram nasilnim Tartaram čudno prizanesljivo. Tartari se baje sami hvalijo, da so dobili tri dni dovoljenje (?) po lastni volji moriti in ropati Armence zato, ker so Armenci imeli pripravljeno splošno revolucijo proti ruski državni misli, kar so zbranili le državi vdani Tartari, ki se revolucionarjem niso hoteli pridružiti.

Ločitev cerkve od države na Francoskem

Pariz, 22. marca. Škofa iz Grenoble, ki se je te dni vrnil iz Rima, je vprašal neki dopisnik, kako stališče bo zavzela duhovština proti ločitvi cerkve od države. Škof je odgovoril: »Ako naši sovražniki računajo na nešlo v naših vrstah, se močno motijo. Celokupna duhovština bo sledila paroli, ki jo izda Rim. Na Francoskem nič (?) za kak razkol.«

Dopisi.

Iz Idrije. Dramatično društvo v Idriji je po dolgem — dolgem času dalo zopet znak življenja — v soboto 18. t. m. je priredilo v veliki čitalni dvorani državno dramatično predstavo. Kakor vse predstave našega dramatičnega društva, je bila tudi ta

prav dobro obiskana. Kot prva točka na sporednu je bil melodram: Lepa Vida. To krasno narodno pesem je umetniško dovršeno, s finim, globokim duštvom prednašala gospa prof. Reisnerjeva. Spremljevanje na glasovirju je blagohotno oskrbela gdona učiteljica Antonija Janochna in je sigurno izvedena. To gotovo najlepšo umetniško točko je sprejelo občinstvo z dolgotrajnim odobravanjem. Za tem sta se predstavljali enodenjanki: »Sama med seboj« in »V civilu, igriči, ki sta na repertoarju večjih gledališč. V obeh so se načni diletanti prav marljivo potrudili, da sta igri imeli najlepši uspeh. V prvih se se odlikovala gospa Reisnerjeva v vlogi Hermine, ki je značaj labkomiseln in zahavečljive soprove prav izborna pogodila. Njenega soprega dr. Stojana z docela drugačnimi nazori o sreči življenja je g. G. z mirno, premišljeno igro zelo dobro označil. Igra sluge Jožeta je nam predočila natanko pogojen tip zvestega, v službi osivelega služa, ki radi svoje pozabljalosti preskrbi veselijem dostenjem in srečen konec. V tej igri sta igrala še g. T. barona Huberta in gdona V. hišno Ogo. Burka »V civilu« je kakor nalašč pisana za občinstvo, ki je navajeno na male podeželske odre: brez globočje misli, pa mnogo zpletik, ki vzbujajo salve smeha. Tudi pri tej predstavi občinstvo kar ni prišlo iz smeha. Igralo se je pa tudi živahn in izborna. Strogega polkovnika pl. Hartena je igral g. Vidic, kakor vedno izborna. Gospa Reisnerjeva je vlogo Henny, njene dobroščene, a živahne hčerke izvedla do popolne veljave. Na videz zabiti, a v resnici lokavljuga Frie, ki reši srečne zaljubljence večkrat iz neprijetnega položaja, je nedvomno najbolje ugajal občinstvo. Igri majorja pl. Ruthenstein (g. O. N.) in poročnika pl. Waldova (g. A. V.) sta zadoščali svojim zahtevam. Prav imenito pohvalo in zahvalo smo dolžni vrlim igralcem, a posebno požrtvovani gospo prof. Reisnerjevi, ki je sodelovala v vseh treh točkah. Čejo se, da dramatično društvo predstavi v kratkem večji igri: »Brat Martin« in »Sine«, to je sedaj lahko društvo, ko si je pridobilo tako izbornih modi. Torej na delo!«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. marca.

Osebna vest.

Ravnatelj meščanske šole v Krškem gospod D. Lapajne je vpokojen.

— Razdor v cerkvi in »Slovenec«. Ljubljanskega »Slovenca« pišejo in urejujejo duhovniki. List služi katoliški cerkvi kot taki in njenim vodilnim osebam, to je papežu, kardinalom in škofom in zato je bi človek misil, da se iz tega lista vsaj lahko pouči o najvažnejših cerkevskih dogodkih in splošno pomembnih pojavih v cerkvi. A kaj vidimo? Da »Slovenec« vsak važnejši dogodek — zamolči. Bog ne zadeni, da bi njegovi bralci kaj izvedeli o dogodkih, ki se vrše v cerkvi. Če kje kak vinjen dijak napravi kako nerodnost, ima »Slovenec« skoro celo stran prostora za poročilo, za dogodek v cerkvi, ki obujajo po vsem svetu senzacijo, pa nima prav nič prostora. To smo videli tedaj, ko je izdal papež »Motu proprio in to vidimo tudi sedaj. Papež se je namreč zopet oglasil proti krščanskim socialistom. S posebnim pismom na kardinala Švampo je papež kar najostreje obsodil krščanske sociale. Obsodba je tako ostra, da jo imenujejo nekateri nemški listi »der neueste päpstliche Rundschule«, torej prekletje krščanskih socialistov. Vsled tega se je na Italijanskem vnel velikanski boj. Krščanski socialisti se direktno pustajo proti papežu in ima ta punt že mnogo sličnosti z razkolom. Krščanski socialisti so se začeli brezobjektivno upirati papeževi avtoriteti v posvetnih rečeh in se postavljam na stališče, da volitve in takereči papeža nič ne brigajo. Vse evropsko časopisje se bavi s to zadevo. Dunajski »Fremdenblatt« je priobčil papeževi pismo v celem obsegu in povrh še v italijanskem izvirniku. Isto tako so storili drugi listi, posebno duhovski listi. Samo »Slovenec« molči o vsem tem, da bi le slovenski klerikalci ničesar ne izvedeli. No, zdaj, ko smo ga izvali, bo morda kaj ispregovoril.«

— Odbor pevskega zborov »Glasbene Matice« je izdal za izletnike v Trst v dnebi 25. in 26. t. m. knjižice, katere obsegajo: 1) dnevni red za 25. in 26.; 2) kratek opis Trsta in 3) važne podatke za pevce in pevke. Knjižice je priložen tudi načrt Trsta. Knjižice se dobijo v trgovini g. Lozarju, na dan odhoda na južnem kolodvoru in med vožnjo v vlaku. Cena 15. kr.

— »Glasbena Matica«. Dotičnim, ki so se prijavili za izlet v Trst, a do sedaj še niso sprejeli legitimacije, naznjamamo, da so iste rezervirane samo še do petka opoldne.

— Amerikanski večer v Narodni čitalnici. Tako originalne

izvali smo ga pa zaradi tega, da bo slovenski svet imel zopet enkrat priliko videti, kako se znaajo klerikalci zvijati, kako znaajo besede zasukavati in pačiti ter papeževe ukaze preverati.

— Želje davčnih praktikantov. Predvsem je bila pri finančnem ministru deputacija davčnih praktikantov iz vseh krovov. Kranjske praktikante je zastopal g. Anton Brilej. Deputacija je dočakovala, da je v davčni službi preveč praktikantov ter priporočala, naj bi se praktikantje vsake krovovine po določenih službenih letih imenovali za pristave v 11. činovnem redu, dokler se število praktikantov ne skrči na postavno določbo. Minister je uvidel, da se praktikantom godi krivica ter je obljubil svojo — dobro voljo.

— »Goriška zveza« v Gorici. »Goriška zveza« je vredna sestra »Gospodarske zvezke« v Ljubljani. Ta zveza je dobila od vlade 6000 K podpore za ustanovne upravne stroške. Za prvo osemnesečno upravno dobo že izkazuje dobitek, samo vsote ne pove! Ker »Gospodarska zvezka« javno napada v svojem glasilu »Goriško zvezo«, pokazala ji je slednja hrabet in se zatekla na Dunaj, »k višji organizaciji, in sicer v »Splošni zvezki avstrijskih gospodarskih zadrug« na Dunaju. Tako so si že prišli katoliški zadrugari na Kranjskem in Goriskem v lase! Le v politične namene hočajo »zadrugari«, nobenega drugega namena nimajo. Vlada pa troši tisočake v take svrhe, ko da ubogega kmeta rubiti za vsak dolžni vinar!

— Nova krivica se je zgodila Slovencem z imenovanjem gruotvorničarja pri okrožni sodniji v Gorici. Imenovan je neki Rosman iz Trsta, o katerem se trdi, da ne zna slovenski, in vendar je pri zemljeknjiž nem uradu v Gorici največ posla s Slovencem. Sicer so bili na razpolago pridni, vestni uradniki z vsemi potrebnimi jezikovnimi zmožnostmi, toda v Trstu so morali zadati Slovencem nov udarec. Čisto Gleispachova justicia!

— Repertoar slov. gledališča. Jutri, v petek nastopi gospa Irma Polakova, članica hrvatskega gledališča v Zagrebu enkrat kot gost na načem odu, in sicer v vlogi go stišnjarke Mete Klinarice v Blumenthal-Kadelburgovi zabavni šalognit »Pribelom konjičku«. Gospa Polakova, ki je že svojčas v tej vlogi imela velik uspeh, bude peli tudi več vložek ter sodeluje pri tej predstavi ljubljanska društvena godba. Predstava se vrši izven abonementa, za lože pa na »nepar«. — V nedeljo, dne 26. t. m. zvečer je prva predstava nove izvirne narodne igre s petjem v 4 dejanjih »Testament«. Po romanu Janka Kersnika spisal Otmar Klas, godbo priredil E. Adamič. — V torek, dne 28. t. m. ima prvi tenorist slovenske opere gosp. Stanislav Orželski svoj častni večer ter se ob tej priliki pojde prvič v sezoni Smetanova najpriljubljenejša opera »Prodana nevesta«. — Poleg tu navedenih predstav je le še ena predstava v tej sezoni, in sicer v četrtek, dne 30. marca in pa bene fija dramskega obja v nedeljo, dne 2. aprila. — P. n. abonentom, ki reflektujejo na svoje sedeže tudi za te poslednje predstave, ostanejo isti do 10. ure do poldne na dan predstave rezervirani.

— Odbor pevskega zborov »Glasbene Matice« je izdal za izletnike v Idriji, so sedaj zaključena in se zopet pridno jeseni s prihodnjim šolskim letom. Predavanja so se vršila v telovadnici mestne realke, skrbeli so pa zanjo nekateri člani realnega učiteljskega zborov. Predavanja so bila poljudno zanesljena ter so budila med najširšimi sloji zanimanje do vede ter tudi sklepala vez med solo in domom, kar je velikega pomena za napredovanje idrijski realke. S temi predavanji si je pridobil ta učni zavod mnogo simpatij med olikanim in preprostim ljudstvom, saj so predavanja pokazala seveda v širokih konturah, kaj se uči in nauči mladina, ki jo izročajo starši idrijski

veselice kakor včeraj menda še ni bile v Narodni čitalnici. Običajno prirjeajo moški veselice in povabijo nanjo dame. To pot je pa bil v Čitalnici — če smemo tako reči — narobe svet. Veselico so privedile dame in moški so bili njih gostje. Še več! Dame so ves večer igrale tisto vlogo, kakor jo igrajo sicer moški. Dražestne gospodične so pričakovale dobre gospode in jih spremile v dvorano. V stranski sobi je bil pripravljen bogat buffet najfinjejsih jedil, sladkarji, likerjev itd., s katerimi stvarni so med pogostile svoje goste. Dame so tudi aranžirale plese in dame so vabile plesalce. Ta zamenjava vlog se je sledno izvedla. Posebno dame so bile srečne, med tem ko so moški večkrat pozabili, da predstavljajo dame. Razvila se je jako animirana zabava, ki je trajala do ranega jutra. Častitim damam, ki so privedle to lepi in originalni večer, gre najtoplješje priznanje za trud in žrtve, takisto pa tudi onim gospodičnam, ki so jim šle pri tem na roko.

realki v pouk in vzgojo. Zato se nam zdi idealna stran teh prireditvev važnejša in pomembnejša, nego njih po zitivni učinku. Iz idrijske realke je izšel klic po tistih, ki jim je marika in ki spoznavajo vrednost šole, in teh je bilo vedno več. Prostorna telovadnica je bila časih natičeno polna. Tako enijo sedaj tudi po do množi idrijskih rudarjev vrednost in pomen lepo urejene in z raznimi učili bogato založene srednje šole, ki odpira svoja vrata vsakemu, kdo pride in hoče kaj videti ali se o čem poučiti. Gospodje predavatelji so storili svojo dolžnost: izkušali so zbuditi zanimanje do šole med vsemi sloji mestnega prebivalstva, ki jima je za to hvaleno. Dokazali so, da jim ni pri srcu samo vzgoja mladine, temveč da hočejo tudi ljudstvu bistri duha in ga s popularnimi predavanji seznanjati z raznimi stroškami vede. Vseh predavanj je bilo 16. Gosp. ravnatelj dr. St. Beuk je predaval štirikrat (dvakrat o človeških zaledostih, dvakrat o rastlinstvu), g. prof. Roisner je govoril petkrat (trikrat o električni, enkrat o svetlobi in enkrat o zračnem tlaku), g. prof. Pire je predaval štirikrat (trikrat o avstrijskem zemljepisu, enkrat o zgodovini Egiptanov), g. učitelj Gangl pa je predaval trikrat o slovenskem slovstvu. Za nasornost predavanj so uporabljali skiptikon, podobe in eksperimente. Povprečno se je udeležilo vsakega predavanja 600 oseb, skupaj torej 9600 oseb. Začetek je torej povlogen v vsakem pogledu. Na jesen pa zopet pogumno in vztrajno na plemenito delo!

Dijaki mestne realke v Idriji prirede v realni telovadni dne 25. t. m. popoldanski koncert na korist podpornemu društvu za idrijske realke. Začetek točno ob 4. uri popoldne, koncert ob polu 6 ur.

Ponesrečila se je 20. t. m. večer omotena Uršula Nadoh iz Ostrožnega Brda pri Postojni, ko je šla po nekem stremem parobku pri Preložu domov. Spodrsnilo ji je, da je pada v reko Suhorec, odkoder so jo potegnili mrtvo.

Prenapolnjena bolnica. Vodstvo cesar Franc Jos. bolnice usmiljenih bratov v Kandiji pri Rudolfovem vladu prosi p. n. občinstvo, naj blagovoli radi pomankanja prostora vsakdo popred vprašati, če je prostor, ker leži bolniki po tleh. Š tam bi se olajšalo veliko truda in pota mnogim, katerih bi se radi preobilo bolnikov ne moglo sprejeti. Ponosredcem so vrata odprta vsako uro.

Včerajšnji vinski sezenj v Krškem je bil prav dobro obiskan. Prišlo je mnogo ljubljanskih in gorenjskih gostilničarjev in vinozračev. Prodajalo se je prav dobro. Imena kupcev prijavimo prihodnjem.

Telovadno društvo „Tržički Sokol“ prirede svoj prvi ples izlet v soboto, dne 25. sušca t. l., in sicer v Krško okolico. Odhod iz Tržiča ob drugi uri popoldan, pot pojde skozi Krško, Šebenicę, Liganu vas na Jaka. Pridih nazaj v Tržič ob deveti uri zvečer.

Najdena krošnja. Iz Boh. Belo se nam poroča: 19. t. m. je našel posestnik Ivan Grošelj iz Koritnega na polju ob Savi pri Koritnem krošnjo, v kateri je bilo različno galanterijsko blago in obleka, kakor gornje in spodnje hlače, robovi itd. Kako je ta krošnja prišla sredi polja, je neznano. Mogče se je izvršil kak umor ali samomor, ali pa je dotični krošnjar ponodi zgrešil pot, odložil krošnjo in taval vodeč luč okraj Save, dokler ni padel v vodo in utonil. Mrtveca so do zdaj zastonj iskali. Krošnja je zdaj pri obč. uradu v Boh. Beli.

Nevarna smodka. Pred nekaj dnevi je kupil v Celju mizarški mojster Anton Koschell v neki trafički na Glavnem trgu smodko, tako imenovan »skrak«. Ko je približno 10 cm smodke pogorelo, eksplodirala je z močnim pokom. Koschell je bil po bradi ožgan, pa tudi v ustni votlini.

Roparski napad. V Poljčanah je čakal v ponedeljek zvečer na vlast tehnik Fr. Plešivčnik iz Dunaja, ki je obiskal svojega strica v Konjicah. S perona se je sprehajal dalje ob progi, kar poči streli za grmovjem in krogla zadene Plešivčnika v hrbot, da se je takoj zgrudil. V tistem hipu sta skočila iz grmovja dva neznana moža ter ranjenega oropala. Težko ranjenega tehnika so peljali v mariborsko bolničnico. O roparjih še ni pravega sledu.

„Grazer Tagblatt“ okrajen. Kakor poročajo »Grazer Nachrichten«, je bivši knjigovodja »Grazer Tagblatta«, Beruth, nenadoma izginil v Ameriko, z njim pa znatna vsota 100.000 K, če ne že več. Falzificirane bilance se raztezojo na več let nazaj. »Grazer Tagblatt« in »Tagespošta« molčita vstajno o tem, ko imata sicer vedno vse polno pohvale za naj-

neznatnejše stvari svojih somišljnikov.

Cudina žrtva. Poveljnik 6. huzarskega polka v Celovcu, šele 51letni čvrsti polkovnik Jovan Jovanović je brez vsakega povoda nenadoma upokojen. Govori se, da se je zgodilo to zategadelj, ker vstopi v polk nadvojvoda Karol Franc Jožef, leta 1887. v Celovcu rojeni najstarejši sin nadvojvode Ottona. Z mladim nadvojvodom mora priti namreč v Celovec tudi njegov vzgojitelj, podpolkovnik pri 11. huzarskem polku gref Wallis, ki postane poveljnik 6 huzarskega polka. Res edina so pota ...

Občinski tajnik sežanski obsojen. Včeraj in predvsem včerajšnjem se je vrila na tržaškem deželnem sodišču kazenska razprava proti bivšemu občinskemu tajniku v Sežani, Josipu Rustiju, zaradi hudo delstva poneverjenja. Rustija je povevil različne zneske, ki so mu bili izročeni kot občinskemu tajniku, osroma ni izplačal strankam v imenu občine za iste prejete vsote. Zagovarjal se je jaks spretno in skušal krivdo zvaliti na druge, je bil vseeno obsojen na 4 meseca težke ječe. Čuden vtip je napravilo na sodnike in občinstvo dejstvo, da je sedanji tretji podžupan sežanski izdal obtožencu dve spričevali, ki si popolnoma nasprotujejo. Sicer je pa Rustija bil glavni krivec, ki je povzročil sedanje homatije v Sežani.

Generalni ravnatelj avstrijskega „Lloyda“ postane baje v naškrajem času neki Albert Frankfurter.

Prijeti tatovi. Kakor smo že včeraj poročali, so prijeli v Trstu več oseb, ki so sumljive, da so v zadnjih mesecih okradle različne blagajne. Imena teh aretovanov so: Hektor Vidali, 22 let star, Franc Trašer, 37 let, Ludovik Rath, 41 let, Franc Stokel, 26 let, Jožef Werk, 23 let, Vincenčij Lunjevič, Anton Kosečančič, Ivan Petič 35 let, Anton Steinberger, 45 let, Franc Fogolin, 56 let, vsi delavci razen Lunjeviča, ki je gostilničar. V preiskovalnem zaporu sta tudi Ana in Hermenigilda Kosančič, žena oziroma sestra gornjega. Zadnja je ljubica Petiča. Hidne preiskave pri vseh aretovanih pa niso privede do nobenega rezultata.

Kranjska krije, sfalis. Dva 17letna dečki iz Kranjske, Karl Avbelj in Iv. Oblak, sta najbrže brala mnogo romanov o življenju na morju, zategadelj sta prišla te dni v Pulj, da vstopita prostovoljno v vojno mornarico. Dočim je imel Oblak svoje dokumente v redu, ni imel Avbelj nikakih izkazov, zato si je natihoma pričastil Oblakovem dokumentom ter šel v vojašnico, kjer so ga res potrdili in zaprisegli kot Oblaka. Nato so mu dali 4 dni dopusta, da bi se šel domov posloviti. Slepavstvo pa so razkrili, preden je prišel premeteni tični na vlak ter so ga zaprli.

Samomor. Na Reki se je ustrelil trgovec Jos. Paulin, rodom Ljubljjančan, na grobu svoje prve žene, ki mu je umrla pred osmimi leti. Vzrok samomora ni znan. — **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem deželnem sodišču. 1. Mladenč Janez Baželj iz Stražiča je na Sveti večer pred hišo streljal in prišel je z nabasanim zamokresom tudi v hišo Janeza Tepina. Sedeč za mizo je napenjal petelin, po neprevidnosti se mu je samotres sprožil in je papirnat zamašek 16 let staremu domačemu sinu Janezu predrl očesno duplino, vendar česar je fant že 20 dni umrl. Baželj je bil obsojen na 4 tedne strogega zapora. — 2. Valentim Koselj, kamnosek, France Cengle, Jakob Ferjan in France Valant, posestnikov sin, prva dva iz Ribnega, zadnja dva iz Bodeča, so bili sovražni fantom Francetu Heinricherju, Jožefu Zupancu in Simonu Janšu zaradi nekega prejšnjega pretepa, ki se je vršil v Zvanovi hiši v Bodečah. Obdolženci so šli v temi skupaj v Koritno, kjer so zagledali nasprotno fante. Kakor Valant priznava so imeli v rokah polenčice in so z njimi naskočili nasprotnike, pri čemer sta bila Heinricher in Janša težko poškodovana. Ferjan je pa že pri prvem tepežu Zupana udaril po nosu. Heinricherja pa vrgel na tla in nanj skočil. Koselj je bil obsojen na 5 mesecov, Cengle na 4, Ferjan in Valant pa vsak na 3 meseca težke ječe. — Emil Szabo, kamnosek iz Piszke na Ogrskem domu, je delal v kamnolomu v Kamnitniku pri Luki. Imel je dober zasluzek, a je valič temu delal sleparške delgovne na jedi, pijači, stanarinu in posojilu ter 4 stranke oškodoval za 94 kron 60 vin. Ko se mu je na zasluzku izplačalo nad 120 kron, jo je skrivaj popihal. Obsojen je bil na 4 tedne ječe. — 4. Marija Koprivnikar iz Šmarškega, okraj Lilijs, je prevzela po Pavline Brezovar v smartnem hranilno knjižico Ljudske posojilnice v vrednosti 314 kron s posebnim načinom, naj naloži 100 kron na to

knjižico. Obdolženka je res odšla v Ljubljano, a je ni bilo več nazaj. Zaradi bolnih oči se je ledila nekaj dnev v tukajšnji bolnici, po izstopu se je pa nastanila v Blumauerjevi gostilni v Kolodvorskih ulicah. Tam je dobro jedla in piila, dokler ni bilo porabiljenih 100 kron. Nato je pa stavila natakarico hranilno knjižico in zopet dobivala hrano in stanovanje. Prejela je tudi nekaj gotovine kot posojilo. Slučajno je pa brala natakarico v časopisu, da pogredje Marija Koprivnikar z denarjem in knjižico ter jo je ovadila redarjem. Obdolženka je trdila, da je od 100 kron izgubila 40 kron in da je za to ostala v Ljubljani. Obsojena je bila na 4 meseca ječe.

Identiteta osumljenca. V Dolnji Tuzi v Bosni so imeli pri sodišču zaprtga že določa sumljivega človeka, česar identitete niso mogli dognati. Vsled cirkulacije njezine fotografije se je posrečilo ženadarmeriji v Rudofovu dognati, da je osumljenec prisiljene Ivan Rus, ki je ušel iz ljubljanske prisilne delavnice. Rus je že znova nastopil svoje mesto v ljubljanski prisilni delavnici.

Orožništvo v Šiški je včeraj aretovalo zidarja Ivana Bevšiča iz Skaručne, kateremu je bila dala Alojzija Janežičeva, kramarica iz Grosupljega 190 K denarja, katerega je bila izkupila za Urbančovo blago, da bi se bil z njo odpeljal v Ameriko. Sedaj je cela trojica mesto v Ameriko, prisila sredno v zapor.

Mafad. 18. t. m. okoli 1. ure ponoči so v neposredni bližini Korščeve gostilne na Glinici pri Viču, kjer je bila veselica z godbo, napadli podtopničar Karol Kos, mizar Alojzij Žirovnik in klučar Matevž Uranč brez vsakega povoda fante Alojzija Smrekarja in Peregrina Bogataja, oba iz Rožne doline in Antonia Želokarja z Glinic. Kos je potegnil sablo in ranil z njo Smrekarja na nosu, glavini in na obeh rokah in ga težko poškodoval. Želokarja in Bogataja so pa napadalci obdelavali, da sta dobila smečkanine.

Kdor z malim zadovoljenjem ni... Včeraj popoldne je zavohal usnjari Fran Kolussi in Vidma, stanujoci v Čekfeliči v neki shrambi v Češnovarjevi gostilni zabolj kosti, katerih se je takoj naložil polno vredno in jih nesel kupovalci sunj in kosti. Viktorij Panhoizerjevi prodal Denarja ni hotel takoj, češ, da mu bode skupno plačala, ko jih bude prinesel še eno vredno, katere ima nekje spravljen. Ko je pa Kolussi prišel še po ostale kosti ga je sasađil Češnovarjev hipec in izročil policiji.

Ogenj. Sinočki okoli 8. ure so se vnele pred Pavlinovim skladničem premoga na dolenskem kolo, dvoru razobesene prazne vredno. Ogenj bi bil getovo uppeljal celo skladnič, ko bi ga še pravčasno ne bila opazila in pogasila železniška uslužbenca Gregorij Nežmih in Anton Vider. Kako je bil ogenj nastal se ne ve, sudi se pa da je moral kdo vredi na vredne ostanek goreče smotke.

Zopet se je gostilničarska splašila. 45letna gostilničarska Frančiška Derganova iz Trbovelja se je bila zagledala v 35letnega mesarja Jožeta Sikoscheka tako močno, da se je ji dozvedela, da ji ni mogoče živeti, ako jo ljublček samo redno obiskuje, ampak je sklenila popustiti svojega moža in pobegniti s Sikoschekom v svet. In res sta navdzenca dne 20. t. m. nenadoma neznamo kam pobegnila. Gostilničarica ima umetno zobovje in bi bila lahko pri teh letih že pametna, prosila je pa najbrže za podaljšanje.

Pes je ugriznil včeraj 9letno šolsko učenčko Marijo Maličevou v levo pleče. Dekleto je se je psom igralo in ga stem razdražilo. Lastnik psa je znan. Poškodba je lahka.

Delavske gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora 11. Hrvatov v Heb, 44 pa na Jesenice, 27 Lahovje šlo v Kočevje, 2 Makedonice, ki sta hotela iti v Ameriko, so pa vrnili od morja radi odibola nazaj. — Iz Jesenice je prišlo radi nedostajanja dela 200 Hrvatov, ki bodo moralni iti večinoma pes v Čakavac.

Izgubljene reči. Krojaški vajenec je izgubil črn telovnik, in sicer na poti od Kongresnega trga do klavnic. Najdej se prosi, da ga odda proti primerni nagradi na Kongresnem trgu št. 5 v prodajalnici g. Frana Kraighera.

Zaklalo se je v mestni klavnici v Ljubljani od 6. do včete 11. marca t. l. 76 volov, 7 krav, 2 bika, 1 konj, 130 prašičev, 109 telet, 13 koštrunov in kozlov ter 50 kožličev, vpeljalo se je pa 8 prašičev, 36 telet, 3 koštruni in kozli in 220 kg mesa.

* **Majnovejče novice.** — Novi nemški vojni minister postane dosedanji nadpredsednik braniborske province Bethmann-

Hollweg. Cesar mu je že sporočil predstoječe imenovanje.

Linčanje na Ogrskem. V vasi Dumaczeck pri Pečehu je malo slaboumn posestnik St. Nemeth začgal svojo hišo, vsled česar so zgorele tudi nekatere sosednje hiše. Razjarjeni včanci so požigalci s palicami ubili, mu izkaznili oči ter ga presuvali z gnojnimi vilami.

Nežni sinovi. V Sobotki je 16letni kmečki fant F. Varga ubil svojega očeta. V Nagy-Dorogu je 14 letni (?) H. Gerzey prebodel svojega očeta z gnojnimi vilami.

Gorki je znova predlagan za člana akademije. V zaporu je spisal daljšo delo, ki se bo imenovalo „Vječi“.

Križ v budapeštanskem vseučilišču. Da ugodil želji liberalnih v klerikalnih dijakov, je sklenil rektor predlagati, da se po vseh sobah obesijo ogrski grbi s krono in križem.

Ustretil se je bivši francoski minister Proust.

Cigan Rigo, znan kot bivši mož princezine Chimay, se je poročil v Berolini, z neko gospicu Müller.

Češki vseučiliščni v Pragi so si po nemškem zgledu ustavili dve zvezni kapami in trakovi. Trakovi bodo v ruskih barvah.

Balogjič, znani spletkar na srbskem kraljevem dvoru, je bil, kakor znano, obsojen v 3mesečni zapor in v globo 600 dinarjev. Prizivno sodišče mu je kazen zvišalo na 9 mesecov.

Misteriozna boleznen. Šest zdravnikov v Filadelfiji prisluškuje svoje smrtilne. Nekti njihov kolega, dr. Craig, je nalezel bolezne nekega pacienta, katerega ni hotel nobena bolnišnica vzeti v svoje skrbovanje in katerega je on zdravil potem. Boleznen se je njega prijala in uori je v groznih bolezinah. Akoravno so zdravnik pričeli s vse, da bi ga rešili, se jim to ni posrečilo. Po smrti njegovi pa so zapazili velikansko nevarnost, v kateri so bili cel čas tovarišev bolezni, in ker mislijo, da so to bolezni nalezli, zaprli so se vsak za en teden v posebno sobo in občujejo le po telefonu s svojimi pacienti.

Slutljivo smrt. O nekaterih svetnikih se priporavlja, da so sami napovedali dan smrti. Dan da se vemo, da se teka posebnost imenuje telepatija ter je isto imenovan čestokrat najhujši bogotajec. V Aradu je pretečeni teden umrl odvetnik G. Lazar, ki je bil vse drugo kot svetnik. Vendar je za svojo smrt populoma zdrav par dni poprej vedel. Povabil je k sebi vse prijatelje in sorodnike ter se presrečno poslovil od njih. Pisal je svojemu prijatelju v Temesvar, naj mu spremi domov bčerko, ki je bila v ondotnem dekljekom zavodu, da jo še vidi pred smrtno. Potem si je pisal mrtvaški list z vsemi svojimi naslovni in odlikovanji. Pozvali je dal k sebi tudi podjetnika pogrebne društva ter se z njim pogodil za pogreb. Zagrozil mu je, da počinke njegovega konkurenca, ato mu predrago računa. Ob 3

Sarg strjeno in tekoče
glicerin *mjilo* napravlja kožo
belo in nezno.
Dobi se povsod.

Forman proti
nahodu

Škatljica
40 vln.

Po vseh
lekarnah.

Učinek presenetljiv. Ob pričetku
nahoda skoro nezmotljiv uspeh.

684-6

Umrl so v Ljubljani:

Dne 21 marca: Neža Oblak, delavka,
71 let, Radeckega cesta 11. Dementija.

Dne 22. marca: Marija Vičič, gostija,
88 let, Japljeve ulice 2, ostarlost.

V deželini bolnici:

Dne 19. marca: Fran Korbar, delavec,
50 let, pljučna tuberkuloza. — Ivan Vozel,
radar, 40 let, jetika. — Albin Šajn, delav-
čev sin, 1 mes, Gangraena.

Dne 20. marca: Mihael Malavašič, go-
stač, 60 let, Pneumonia. Marija Meglič go-
stija, 40 let, jetika.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kursi dun. borse 22. marca 1905.

	Dinar	Euro
Majeva renta	100-20	100-40
zrebrna renta	100-20	100-40
svet. kronska renta	100-50	100-70
zlatna	119-95	120-15
ograka kronska	98-10	98-30
zlatna	118-70	118-90
posojilo dežele Kranjske	99-50	101-10
posojilo mesta Split	100-50	101-50
Zadar	100-	100-
bos. herce. žel. pos. 1902	101-50	102-45
čedka dež. banka k. e.	100-15	100-65
čed. hr.	100-15	100-65
zat. pisma gal. d. hip. b.	101-50	102-50
peč. kom. k. e.	100-	100-
10% pr.	107-75	108-75
zat. pisma Innerst. hr.	100-10	101-
ograke cen. dež. hr.	100-50	101-20
z. pia. ogr. hip. ban.	100-05	101-
obl. ogr. lokalnih žel. leznic d. dr.	100-	101-
čed. češke ind. banke	100-75	101-75
prior. Trat-Poreč lok. žel.	99-	100-
prior. dol. žel.	99-50	100-
z. žel. žel. kup. 1/4/	81-9	82-1
avst. pos. za žel. p. o.	101-20	102-20

Breke.

Sredke od 1. 1860 ¹	189-50	191-50
1864	283-	286-
tizske	172-	174-
zem. kred. I. emisije	307-	317-
II.	306-	314-
ogr. hip. banke	279-	283-50
arbake à frs. 100-	110-50	114-50
turške	142-75	143-75
Basilika sredke	25-	26-50
Kreditne	485-	495-
Inimoške	79-	83-
Krakovske	86-	90-50
Ljubljanske	66-50	72-
Avt. rud. križa	56-50	58-50
Ogr.	37-25	39-25
Rudolfove	65-	69-
Saloburske kom.	75-	81-
Dunajske kom.	535-	545-50
Deželice	25-	26-50
Južne železnice	91-25	92-25
Državne železnice	657-75	658-75
Avt.-ogrskie bančne deželice	1645-	1655-
Avt.-kreditne banke	674-	675-
Ograke	787-	785-
Zivnostenske	249-75	250-25
Premogokop v Moetu (Brž)	684-	690-
Alpinke montane	518-25	519-25
Praške žel. indr. dr.	2590-	2604-
Rima-Murányi	535-	536-
Trbovlske prem. družbe	253-	257-
Avt. orožne tovr. družbe	574-50	576-50
Češke sladkorne družbe	165-	167-20

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 23. marca 1905.

Termin.

Pšenica za april	za 100 kg. K	18-68
Pšenica , maj	100 "	18-48
Pšenica , oktober	100 "	16-74
Rž , april	100 "	14-92
Koruza , maj	100 "	15-32
Oves , april	100 "	14-20

Efektiv.

20 vin. ceneje.

Meteorologično poročilo.

vrhina nad morjem 806-2. Srednji sravnji tlak 726-0 mm.

Maro	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
22. 9. sv.	738-6	72	ar.svzhod	oblačno	
23. 7. zj.	737-5	44	ar. jug	oblačno	
- 2. pop.	735-3	75	sl. jjzhod	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura: 7-1°
normala: 4-8°. — Padavina 0-0 mm.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in predaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, sreček, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese Izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Zamenjava le ekskomptu
izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitinske kavcije.
Ekskompt in inkasso menje.

Daje predjme na vrednostne papirje.

Zavaruje strečke proti kurzni izgubi.

Borzna narocila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdrža. 8-34

Promet s čeki in nakaznicami.

Mladenič

vajen pisarniškega dela, posebno kar se tiče zemljiske knjige, želi vstopiti v kako notarsko ali odvetniško pisarno.

Naslov pove upravnštvo „Slov. Naroda“. 938-1

Dobro ohranjena

hiša

s stanovanji v Ljubljani s čisto letno najemščino K 2700 se odda pod ugodnimi pogoji.

Vprašanja pod „Zinshaus 3555“ na naslov Haasenstein & Vogler, Dunaj I. 811-10

Prostor za trgovino

s policami, bližu kolodovra in župne cerkve, v večjem kraju na Kranjskem, kjer je bila dosedaj špecijska trgovina, se odda v najem pod ugodnimi pogoji. Ugodna priležnost za začetnika, tudi za žensko.

Naslov pove upravnštvo „Slov. Naroda“. 870-3

Proda se

vsled pomanjkanja prostora več vinških sodov od 100-700 litrov in vinskih sesalka pri g. A. Maver, zaloga mengiškega piva v Lescah na Gorenjskem. 935-1

Svarilo.

Podpisani svarim vsakogar, da moji ženi ne da nikakega denarja ali kaj drugega na moj račun, ker jaz nisem nič več plačnik za njo.

Medvode, 15. marca 1905.

Josip Jesih 855-3

mesar, gostilničar in posestnik.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5 K.

Vsi ugodnični ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: pari moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove z močno zbitimi podplati, nojnovejše oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Val 4 pari samo 5 K.

Za naročitev zadostuje dolgotrajan razpolaganje po povzetju.

Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad zamenjam.

Vsak petek se dobe sveže

morske ribe

V gostilni „pri zlati ribi“.

Pristna naravna vina, sveže pivo in okusna gorka in mrzla jedila vedno na razpolago.